

Megjelen minden Szombaton
Előfizetési díj:
 Egy évre 6 for.
 8 óra 4 " "
 4 óra 2 " "

FELVIDÉK

Hirdetések
 a legjutányosb Áron közöl-
 tetnek:
 bélyegdíj: minden beikta-
 tásért 30. kr. fizetendő.

VEGYES TARTALMU HETILAP

az ung-megyei gazdasági egyesület, az ung-szerednyei borászati társulat,
 és az ungmegyei fakarékpénztár

HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Az előfizetési díjak, kéziratok, s reklamatiók a kiadó szerkesztőhöz küldendők. Lakása Szobránczi utca 913 szám.

Első évi folyam

1. szám

Ungvár, május 2. 1863.

Felhívás!

Az ungmegyei gazdasági egyesület f. é. június 8-án d. e. 8 órakor verseny-szántást s lófuttatást rendez Nagy-Kaposton.

A közelebbi tervezet (programm) az egyleti közlöny utján tudatni fog; addig is a versenyzeni szándékozókat felhívom az előleges intézkedések tekintetéből, hogy engem értesíteni sziveskedjenek.

Csicsér, április 24-én 1863.

Orosz Márton,
 Ung. gazd. egy. alelnök.

Felhívás!

Választmányi megbízás folytán, az ungmegyei gazd. egyesület alapító s évdíjas tagjai felkéretnek teljes tisztelettel, hogy az 1863. év járulékaikat f. é. május 14-én, az ungvári orsz. vásár alkalmával, Csuha Sándor pénztárnok úrnak Ungvárt a „korona“ vendéglőnél kézbesíteni sziveskedjenek.

Csicsér, április 24-én 1863.

Vezerle Zsigmond,
 Ung. megy. gazd. egy. jegyző.

Felhívás!

A Zemplénmegyei gazdasági egyesület részéről ezennel közhirre tétetik: miként ezen egyesület által f. évi május 18. Parnón szántásverseny rendeztetik, mely alkalomra a következő jutalmak tűzettek ki:

Az 1-ső díj a legjobb szántónak 2 darab cs. arany.

A 2. 3. 4. és 5-nek egy egy cs. arany.

A 6. és 7-nek egy egy tallér.

A 8-tól 12-ig két két oszt. forint.

A versenyzeni kívánók felkéretnek ebbeli szándékokat legalább 5 nappal a kitűzött határnap előtt Rákócson Derosény Kálmán bíráló választmányi elnöknel bejelenteni.

Versenyezhet mindennemű eke és fogat; a két ökrös vagy két lovas fogatokat maga a szántó ember tartozik hajtani; a négy lovas fogatok külön versenyeznek, és ezeknél a szántón kívül külön kocsis hajthatja a lovakat.

Felhivatnak a vidéki birtokosok és gazdák e szántásversenyen való számos részvételre.

Kelt N. Azar, április 27-én 1863.

Az egyesület megbízásából
Barkóczy Mihály.

Az Ungh megyei gazdasági egyesület.

1862. év jun. 16-án több megyebeli földbirtokos által tett felhívás következtében, az ungmegyei közönség mlgos. Bernáth Zsigmond ur korelnökle alatt előleges értekezletre gyülekezvén össze, egy önálló megyei gazdasági egyesület alakítását határozta el; miután az addig együttesen megalakult de mégis inkább zempléni, mint ungi, zemplén-ungmegyei gazdasági egyesület az általános meggyőződés szerint a két megye, mely termelésben úgy, mint egyéb gazdasági viszonyaiban is eltérő egymástól, különböző igényeinek meg nem felelhetett; sőt a majd 60 mértföld kiterjedésű Ung megye önállósági törekvését is mindig sértette volna.

Ezen egyesület körüli előleges teendők vezetésével, Horváth Gábor elnökle alatt, egy ideiglenes választmány bízott meg; mely miután az egyesület megalakulásához a felsőbb engedély f. é. mart. 28. leérkezett, f. é. apr. 16. az ungmegyei közönséget alakító közgyűlésre hívta össze: hol — az egyesület 105 tagot számlálván: (az alapszabályok a megalakulathoz 100-at kívánnak:) az ungmegyei gazdasági egyesület egyhangulag megalakultnak lön kikiáltva.

Ezután az egyesület következőleg szervezte magát:

Elnök: Horváth Gábor, alelnökök: Petrovay Ákos, Orosz Márton, jegyző: Vezerle Zsigmond, választmányi tagok: Bernáth Zsigmond, Budaházy Károly, gr. Buttler Sándor, Csicsery Antal, Csuha Mihály, Dráveczky Aurel, Fekete Vince, Felföldy Dániel, Gyöngyösy Pál, gr. Hadik Béla, Hlavathy János, Ibrányi Lajos, Iváncsy István, Kandó Kálmán, Markos György, Nagyfejű Gyula, Olesváry Gábor, Orosz Mihály, Petrovay Leökös, Pongrácz Béla, Szabó István, Szatmáry Samu, Sztankóczy Gáspár, gr. Sztáray Antal, gr. Sztáray Béla, Vezerle János.

A felmerült indítványok következtében pedig határozatba ment közgyűlésileg: hogy az országos, úgy a szomszéd megyei gazdasági egyesületek az ungi egylet megalakulásáról tudósítandók.

Hogy a megye jelen termelési s ipar viszonyainak felismerésére mielőbb kiállítás — szántás versenynyel egybejtöve rendezendő;

Hogy a választmány az egész megye, úgy egyes vidékei gazdasági sajátságainak tanulmányozására kebeléből alválasztmányokat szervezzen.

Hogy a „Felvidék“ hetilap, szerkesztője felajánlása folytán, az egylet közlönyül elfogadtatik s az egyesületi tagok pártolásába ajánltatik.

A választmány pedig ugyancsak még apr. 16. d. u. 3 órakor összegyűlvén;

Mindenekelőtt pénztárnoknak Csuha Sándor urat választotta meg.

Az elnököt utasította: hogy, miután az egyesület szakadatlan működése az évdíjak befizetésétől feltételeztetik, az e tekintetben megkívántató rend s pontosságra felügyeljen;

Ungvárt egy gazdasági kiállítás rendezését f. é. sept. hóra halasztotta; f. é. június elején azonban Nagy-Kaposton verseny-szántás s lófuttatás tartását határozta el;

Az alválasztmányokat kebeléből szervezven, ezeket az összes megyei, úgy szinte az egyes vidékek gazdasági viszonyainak s egyebek mellett a közlekedési eszközök tanulmányozásával is megbízta.

Az előadottakban összefoglalvák az ungmegyei gazd. egyesület keletkezése, megalakulása, szervezése s első működési fellépése; s bár működése bevalott céljához s ezen célt megközelítendő, tervezett eszközöleihez képest vajmi kis körre szorítkozik még; azért már jelenben is üdvös eredményeket tüntethet fel.

A megye gazdái, a gazdasági egyletben egyesítve, már is a kölesönös felvilágosítás, eszmecsere, tapasztalatszerzés útjára csalogatják. Az irányt, mely eddig egyes gazdaságokat emelt, másokat tönkre tett, közismeretivé teendő a vidékek sajátságait kutató választmány. A kiállítás önismeretére vezet majd a megyét. A versenyszántás a mezői földmunkálatok alapját: a szántást fogja fejleszteni. Hol eddig a haladás ösvényén az egyén saját tehetségei esekély erejére volt utalva; az egyesület már is alkalmat adott s ad az erők egyesítésére.

Leszámítva a három évnegyedet, midőn az alakulhatási engedély megadásának késedelme az egyesületi életet megkezdeni nem engedte, rövid idejű létét valóban úgy használta fel az ungmegyei gazdasági egyesület, hogy jövője irányában a legszebb reményekre jogosít. Nemcsak hogy a legrövidebb idő alatt megalkotá alapszabályait, alakult, szerveződött, a megye jövőbeli közgazdasági átalakulathoz fontos intézkedésekkel járult; de főleg egyesítő maga körül már eddig is a megyebeli legkitünőbb erőket, a földbirtokos közép osztály majd teljesszámban résztvevő, a főrangúak közül is néhányan, mint gr. Waldstein János, gr. Hadik Béla, gr. Buttler Sándor, gr. Sztáray Béla igen szépen nyilatkoztak. Ugyancz várható az egyháziak, uradalmi tisztségek, haszonbérlek s községek részéről is.

Ily szép kilátások mellett célt érhet az egyesület s nemesen töltheti be hivatását, mely midőn közelebből Ungmegyének, a többi megyei gazdasági egyesületek láncolatában elvégre is az ország anyagi fejlesztésében rejlik.

VEZERLE ZSIGMOND.

Előfizetéseket folyvást elfogadunk.

A szerednyei szőlőmiveltetésről és a borkezelésről.

Miután a lapok hasábjain a szőlőmiveltetés s borkezelés megvitatására nem csak hely engedtetett; de a program szerint egész külön rovat nyitattott; a közérdek előmozdítása tekintetéből, újabb szerzett tapasztalatainkat azon reményben tárjuk az olvasó közönség elé, hogy szerény nézetainkhez több szakavatott bortermesztők is hozzá szólnának, s közös eszmecsere után a könnyebb s hasznosabb természeti s kezelési módot firkészhettük ki, -kezdjük tehát a szőlőmiveltetésen.

Habár a szőlőtő meleg éghajlatot igényel — még is — dacára annak, hogy ami szőlőink Ungvár s Szerednye vidékén majdnem a kárpátok alján fekszenek — a tövek minden ovószér nélkül kiálják a legzordonabb telet is; nem csak hogy szükségtelen tehát azokat télre betakargatni, a mi a törzs magassága miatt különben is haszontalan munka lenne — de sőt fiatalabb korban célszerű az éghajlattal lassan megbarátkoztatni.

A szőlőtenyésztésre minden száraz és melegföld alkalmas! nálunk legjobb bor terem a kövieses, meszes, márgás agyagu földvegyületben; — de főleg a kövieses s meszes téreket kell parlagoznunk erősen, mert a tiszta trágyázás kövics-mész közepett, kedvezőtlen körülmények között nemcsak hogy elpárlása után igen kevés termő hummust hagy maga után, de attól a bor is valamint színben ugy izben is igen sokat veszít sajátosságából, s így nemcsak ártalmára van a sok melegség, de magát a tökélet is könnyen kiégetheti. Ha azonban

minden áron trágyázni akarunk, akkor a szőlőbe szánt trágyát legalább is két harmadrészben föld felületekkel kell összevegyíteni, s csak miután már egymásközt jól megérlelődött használhatjuk fel.

Meredek kövieses s délnek fekvő hegyekről kevés de jó és tartós borokat lehet szütni, legjobb termő helyek a lassabban emelkedő dé. keleti részek; az egészen déli oldal sok viszontagságoknak levén kitéve, mint például szárazság, dér-öböl, sat. Ily helyeken a természet rovására, gyakran a természet szüretel.

Egy új szőlőnek alakítására legalkalmasabb s legjobb az oly föld, mely több éveig parlagon hevert. Ha az ily földben valaha már volt szőlő ültetvény, ugy azon tért egypárszor jól fel kell kapáltatni, s az ott tengő tökéket egész a föld színéig lenyesetni, minek folytán a gyökök új erőre kapván, gyorsan haladnak cél felé; ha pedig tökemaradékokkal egyáltalában nem bírnak, akkor a felkapáltatás nem szükséges ugyan, de kapaszkodóú árkokat kell ásatni hosszában, egymástól legalább is 4 láb szélességre, hogy a szél, nap, folyvást akadálytalanul járhasa; az ily árkokba 10—15" hosszúságban elkészített tökéletes érett veszők — egy részecske 2 éves venyigével pótolva, mielőtt még fejlődésbe indultak volna — jó arasznyi távolságra egymástól befektetendők s földdel jól betaposandók; ha a szőlőalakítást egyszerre gyökeres veszőkkel kezdjük meg, akkor az egyenes vonalban futó s egymástól 4 lábnyira eső sorokban 3 lábnyi távolságban olyformán ültetendők el, hogy a veszőknek legfeljebb két bimbója áljon ki a földből, s azután parlagos trágya-vegyítéssel kell befedni; az eképen ültetett szőlőt a

gyomtól tisztán kell tartani, s legalább háromszor megkapáltatni. Megjegyzendő még, hogy a szőlőiskolában nevelt gyökeres veszőkből az új szőlő alakítás mindég célszerűbb miután az átültetés által a faj sokkal nemesebbé válik s a veszők tetemesen kifejtettebb szemeket teremnek.

Következő tavaszon az illetén ültetvények hajtásai két szemre visszanyesendők, s a föld ez évfolyamában is legalább háromszor megkapálandó, ha pedig a parlagban talált s lenyesett törzsök erős sarjadékok hajtottak volna, úgy azokat a következő tavaszon, mennyire csak lehet, mind le kell bujtásolni, a törzsön csupán egyetlen hajtás hagyatik csapra metszéssel; cikk író egy illetén szőlőt tisztán bujtásolás által rövid idő alatt egészen beplántált, a nélkül, hogy abba egyetlen szőlőtőt is ültetett volna.

(folyt. köv.)

PLATHY ISTVÁN.

Az Ungh megyei takarékpénztári egyesület

f. év april hó 12-tartotta negyedik közgyűlését, mely alkalommal Ibrányi Lajos úr elnöklété alatt a nagyméltóságú magyar királyi Helytartótanács intézménye nyomán az alapszabályoknak felsőbb helyről kívánt némi módosítása tárgyalatott, s a hiányos pontok kiegészítettek.

Ugyanez alkalommal Olesváry Gábor úr indítványára a „Felvidék“ című ungvári hetilap a takarékpénztár hivatalos közlönyéül elfogadtatván a részvényes tagok pártolásába ajánlatott. A társulat részvényes tagjainak

TÁRGA.

Egy nyil két lövése.

(Történeti beszély a török világból.)

Remellay Gusztávtól.

I.

Nem messze Ungvártól, Antalócz falu közelében, kies völgy nyílik a magas hegyek közt. A völgyet kristály tiszta patak folyja keresztül, melynek partján két tuskó emelkedik ki alig négy lábnyi magasságra a földből.

E két fatuskó, maradványa két fának, melyek ágait egészen egymásmellé terjesztve, sőt mondhatni — egészen összefonva — igen soká zöldeltek a folyó partján.

Az egyik fa kérgébe egy szív s D. E. betűk, a másikéba szinte egy szív s B. P. betűk voltak bevésvé.

A fát melynek kérgében a D. E. betűk voltak láthatók, körülbelül ötven év előtt szétrombolta a villám, mely legkevésbé sem sértette meg a másikat, s az mégis — bár nyár eleje volt — hullajtani kezdé elsárgult leveleit, s noha csak ugy cseppegett reá a harmat s eső, mint a völgyben lévő többi fára, s csak úgy éltette véle jótékony melegét a csillagok királya; még is napról napra inkább hullajtá leveleit, s csak hamar — s pedig sokkal gyorsabban, mint a fáknál rendszeren történni szokott — életnedv nélkül sötétített lombtalan ágai, s a tavasz, mely előleszté zöldével az egész vidéket, nem ruházta fel többé azokat diszével.

Nem hiába képviseltek e fák két egy-

mást hön szeretett lényt, kik ide átültették; ők is szerették egymást, s azért, a mint megszűnt élni az egyik — mintha a villám, mely őt megsemmisítette — megtörte volna a másik létezési képességét is, az nem tudott tovább egyedül megmaradni, agyon busulta magát, s tuskója oly gyöngévé lön, hogy ketté törte a vihar, mellyel oly sokszor s oly soká dacolt, mig mellette zöldelt párja.

Azután jött egy pór, ki nem tudva, vagy ha tudta is, nem gondolva azzal, hogy egy szerencsétlen hölgy egykori bölcsőségét képviselte, le — és szétvagdalta baltájával a galyakat és tuskót, mint tette volt már előbb egy más pór a fával, mely a villám áldozata lett.

S az időtől, hogy e fák kivesztek, jó távolságban a patak mindkét partján, sőt a völgyben is évről évre kevesebbek lettek s végre egészen kivesztek az ibolyabokrocskák is, melyek előbb ott sok al nagyobb számmal zöldeltek, s hasonlíthatlanul több s szebb virágokat teremtek, mint egyebütt zöldelő testvéreik.

Arra nézve, miért virultak itt több, szebb ibolyák mint máshol? nemzedékről nemzedékre egy regét szállított le a hagyomány.

„Midőn őseink Lebediában tanyáztak — így mesél ez — egy király tündérfi leszált atyja engedelmével a földre, hogy gyönyörködhessék a látványban, melyet a hős s erőtéljes magyar nemzet bajnok fiainak hadgyakorlatai nyújtottak.

A tündérfi elragadtatva látta az ügyességet, mellyel minden magyar a lovaglásban, vivásban, nyíllövésben s kopjavetésben birt; s a mint a hadgyakorlatok közt és után áldozatot mutattak be Hadurnak a tátosok, s azt jóslták, hogy Alom népe diadalról diadalra repülve, elfoglalja s örök időkhig birni fogja a

Kárpátok aljában a négy folyó partjain terület édenszerű országot; — ő is buzgó imát röpitett az ég s föld mindenható urához, hogy beteljesedjék az, mit az áldor a szent tűzön megégetett álat belső részeiből, s a madarak reptéből jövendölt.

Az ily áldozatok egyikét nézve — Csillát, Huba vezér gyönyörű leányát látta meg, ki hóféhér mezben deli természetén, kék övvel karsu derekán, s elől a nap jelvényét láttató arany abroncsal sötét gesztenye színű hajfürtjei körül — vezető az áldozat helyéhez a szüzeket, kik kivoltak jelölve, hogy — mig magosan lobogott a tűz — énekelve táncolják körül; s mig — a tátos az álatok belsejét vizsgálja s a madarak röptét kémleli — karjaikat melleiken keresztbe téve, térdelve — halkan imádkozzanak.

A vezér leány szebb volt mint tündér hazája minden hölgyei, s a bájak halmaza, melyeket arczán és természetén bámult a tündérfi, lángoló szerelemre lobbanták szívé.

(folyt következők:)

Történelmi adatok.

Lehozky Tivadartól.

A történelem hű tolmácsa a multnak; elnémulhatlan Memnon-szobor az, mely a kihaltó nemzedék helyébe lépő utódoknak igazán elregéli a történet dolgokat, nem palástolva el a bünt, nem ferditve el az igazságot. Ki hazájának történelmében nem gyönyörködik; ki elődeink dicső tettei hallásakor nem lelkesedik; a hon számtalan szenvedései s gyászesetei olvasásakor közönyt érez: az nem szereti hazáját, s ha mégis hazafisággal kérkednék, az e dicső szót csak nyelven és nem szíven viseli. . . .

Minden hű polgárnak hazája történelmét

száma meghaladja a 600-at holott a megalakulhatáshoz csupán 300 részvényestag kívánta. Ily részvét mellett „az ungh megyei takarékpénztár“ szép jövőjéről nem kételkedhetünk,

Levelezések.

Homonna apr. 26.

A lapok hírül adák annak idejében a Zemplén megyei nőegylet megalakulását, de további életéről vajmi keveset vagy tán éppen semmit sem lehetett olvasni; pedig az ily jótékony egyletek működéseit már csak buzdítás s példaadás végett is mindég szükséges volna a nyilvánosság színe elé hozni.

Célja ezen nőegyletnek: a minden segély és gyám nélküli árvák kitartása és neveltetése azon időpontig, midőn az árva, ha fiu, mesterségre tanítatik, s ha leány, tisztességes szolgálatba adatik.

Mint hogy azonban ezen nőegylet, a megye alsó és felső részén fiók egyletekre van felosztva, mi, — csupán a Homonna - Felvidéki fiók egylet működéséről adhatunk tudósítást. Ezen fiók egylet melynek elnöknője m. özvegy gróf Andrassy Károlyné sz. Szapáry Etelka grófnő, al-elnöknője t. Szerviczky Györgyné assz. Pénztárnoka, és titkára Milko Alajos úr, — jelenleg 4 árvát tart, kik közül 3 RCath. 1 GCath, és 1 izraelita, adja Isten, hogy mentől kevesebb árvát legyen kénytelen a nemes egylet tartani.

Társaséletünk meglehetősen egyhangu, de ezt kipótolja azon barátságos viszony, mely az ily kis városokban még

mindig fenn áll. Van 43 tagból álló Casinó egyletünk, elnöke Matolay Victor, jegyzője Nyitray József, pénztárnoka pedig Ungár Sámuel; itt kellemesen eltölthetjük szabad időnk egy részét olvasás, társalgás, néha kártya vagy teke asztalnál. Van kölesön könyvtárunk a magyar és német irodalom jelesebb termékeiből, s következő lapokat hordatunk: „Pesti napló, Hon, Sürögny, Független, Bolond Miska, Vasárnapi ujság, Politikai ujdonságok, Üstökös, Wanderer és Pesther Loyd.

r. l.

Kassa apr. 25.

Tisztelt szerkesztő úr! Felszólításának szívesen engedve, tudósítást küldök a lapja számára, ha ugyan volna valami érdekes közlendő felső Magyarország fővárosából.

Mint hozzám intézett soraiból megértettem, célt tévesztenék, ha oly dolgok elősorolásával akarnék lapjában nagyobb tért foglalni, mely programjával meg nem egyeznek. Csak röviden emlitem meg tehát, hogy a kereskedés nálunk is pangásnak indult, a kereskedői bukások gyakoriak, s a pénztelenség elleni panaszok még gyakoribbak; nem csoda tehát, ha az itt működő Latabár Endre derék szintársulatának előadásain néha igen is csekély számban jelenik meg a közönség, ezen jól szervezett szintársulat a napokban tartja búcsú előadását, bár merre megy, megérdemli hogy kellő pártolásban részesüljön.

Most jut eszembe, hogy ön nem szin-

házi — de vásári jelentést kért tőlem, s a piaci árak jegyzékét — el tehát a piaca. *) —

r. l.

S. A. Ujhely apr. 27.

T. szerkesztő úr!

Gyakori tudósítást kívánt tőlem, s én ezennel ünnepélyesen ígérem, hogy legálább minden két hétben fogok egyet küldeni lapja számára — de nem tudom lesz-e benne köszönet? mert sem mezei sem szőlős gazda nem lévén — kedve szerinti cikkeket aligha írhatnék: társas életünk pedig kevés kis változtatással olyan, hogy arról évenként két tudósítást megírni tökéletesen elég. Az ipart, kereskedést, közlekedést, vásárokat s piaci árakat kellene tehát figyelemmel kísérem, a mit meg is fogok tenni, de ez uttal időm kevés lévén, a piaci árak jegyzékét is csak a jövő számba küldhetem.

Időjárásunk még mindig télies, a szárazság nagy s ha még néhány napig egy kis jó meleg esőt nem kapunk, igen meg lesznek akadva gazdáink, — különben az őszi vetés nagyon is buja, annyira hogy néhol le kell etetni. **

r. l.

*) A piaci árak jegyzékét a tulsó lapon közöljük.

Szerk.

** *) A levél többi részét hely szűke miatt kikelletett hagynunk; ez alkalommal egyszer mindenkorra felkérjük tisztelt levelezőinket, hogy tudósításaikban ne a terjedelemre de a tényekre fektessék a súlyt.

Szerk.

nemesak időtöltésből olvasnia; de mélyen tanulmányoznia is kell; csak így jöhet tökéletes ismeretbe a multnak, — mely esalhatlan jóslója a jövőnek...

Számtalan adat hever még levéltárainkban napfénytől elrejtve, mik felkutatva s közöltetve hasznos anyagnak szolgálhatnának történetíróinknak.

Okmányok sorsát gyűjtött össze, melyekből koronként e lapok tisztelt olvasóinak örömet szolgáltand.

Nyílt levél a zsidói ütközet iránt.

1703. évben hazánk lángba borult. II. Rákóczy Ferencz, ki leginkább a felvidéken ősi birtokán tartózkodék, élére állott az elégületleneknek s küzdött majd nem nyole teljes évig — eredménytelenül. E korszak eseményeit a történetkönyv híven feljegyző, de a véres harcok s események egyes részleteit nem festőle körülményesen, részint tér részint tán adatok hiánya miatt. E nevezetes korszakra vonatkozó ismeretlen okmányok közlése nem lesz tehát, mint remélem, érdektelen az olvasókra nézve.

I. József trónra léptekor már folyt hazánk térein a dúló harez, s ő mindjárt kormánya kezdetén békét óhajtott népe számára létesíteni. E végből Rákóczy 1705-ben Szécsénybe gyűlést hirdetett, ott a rendektől fejedelmé választott s megbízott, miszerint a király megbízottaival a béke iránt alkudozzék. A megkésértett békekötés azonban, leginkább a heves Beresényi Miklós gróf ungi főispán ellenzése miatt, foganat nélkül megszakadt s Rákóczy seregével Erdélybe sietett, hol Rabutin, császári tábornagy gyűlést tartván, Rákóczy fejedelmé lett választását, a nemesség egyrészevel megsemmisítette; Her-

beville pedig Rabutin segedelmére hadat vezetett. Rákóczy Zsibónál a győzedelmesen előre törő Rabutinnak utját állotta, de megvertvén, Erdélyből visszavonulni kénytelenített. Érdekes e esatára vonatkozólag Károlyi Sándor nyíltlevele, melyet az ütközet alkalmával Magyarországra küldött s mely nemesak a nevezetes esata, de az akkori idő jellemzése iránt is ad némi felvilágosítást. Ez eddig ismeretlen okmány következő:

„Én Károlyi Sándor, Méltóságos fejedelem Felső Vadász Rákóczy Ferencz kglmes Urk ö Nhga Mezej hadaj fő Generalis Marschalja, Tiszáninnen levő fölkelték Gralis fő Comendója, s N. Szatlmár Vgyének Eörökös Fő Ispánya. Adom tudtára mindennek a kikk illik ezen levelemnek rendiben. Hogy tegnapi napon az Németh Nemzet Sibóhoz szálván, nagy felfuvalkodásával mindgyárt 8 óra tájban regvel ostromhoz fogván, egész délután három — s négy óráig Keményen víván, s az mieink is dicsőségesen tartván, nagy sokára találkozott olyan, a ki az alsó sáncban tovább meg nem állhatván, az ellenség előtt kinyomakodott és az Erdőt vette nyakába; az többi penigh az Eörögrik sáncban dicséretesen egész estig benmaradván, estvének idején csak mi kevés kárral csoporton mellém jötenek, hanem az kik az erdőkre nyomakodtak, azok ki egy ki más felé szakadozván, mindenütt-külömbkülönbféle hazugh és hamis híreket hirdetnek és fundálnak, hogy annyival alkalmatossabban hazájokba szökhessenek, oszolhassanak. Mint hogy penigh Isten ö K. Felsőghe ezen alkalmatossággal Schlick Grált és gyalogh Tromp nevü Gralt három vice Colonellussal és tizenkét-száz Némettel bizonyosan elvesztette, s igen felelt sebek által meg erőtlentett, kik már másként is éhség s nyughatatlanságh miá

jobbára elszenyvedtenek, mind személyekben mind szekerekben lovokban, remélhetjük Isten az többit is Nzetünk vigasztalására itten veszti, csak minden Ns vgyék s valakik fölkelhetnek tizenkét esztendősen fellül egy szívvel lélekkel ügyekezzenek rajta (kit én egész tehetségemmel Édes Hazámért elkövetek:) igaz keresztény hitere, Magyar Vörére, Eözvegyek, Árvák, Ártatlanok jajgatására, fohászzkodására, kényszerítvén mindeneket, hogy valakik igaz magyarok, kelyenek fel, jöjenek mellém, fogják egyaránt a lézengőket, hamis hírköltőket, szaladókat, szökötteket, fogják, hajszak vissza, ne egyék haszontalan az Haza kenyere; másként valaki fel nem áll, nem méltó, hogy az Magyar földben és tetem közé tétessék Teste, nem méltó hogy Lelke az dicsőségesen vitézkedő magyar szentekkel valaha örvendezzen. Mint hogy pedig az Nemes uttyát követi s Én is Isten jóvoltából követem, parancsoltatik minden Ns Vgyékk, Városoknak, helységek, szállyanak vissza s gazdálkodgyanak, az lézengőket hajszak, fogják Ns Vgyék Tisztiei, kenyeret söttesenek, Level hordozokra, kámekre mindentelö szorgalmasan vigyázzanak. Ezen Levelemet pedig Vgyérül Vgyére, Városokról Városokra, falurul falura életetek, fejetek elvesztése alatt, publicálják, hordozzák és effectuállyák, különben nem eselekedvén. Költ Zilah Mezőben levő Táborból, dje 12 9-bris Anno 1705. Károlyi Sándor m. k. P. H.

Ns Vgye Vice Ispányának serio intimáltatik, hogy ezen patens levelemet vevén, élete s feje elvesztése alatt az Ns Vgybn publicállyá s effectuállyá és valahol híremet hallya, se órát se napot nem várván, valamint Tisztit s becsületit szereti a Ns Vgyével együtt utánam fusson. Károlyi Sándor.“

Nehéz idők lehetnek akkor is!!!

Vegyes hírek s újdonságok.

* A helybeli főgymnásiumi tanári testület, egy „szegény tanulókat segélyező egyesület” alakításán működik; igen dícséretes szándék, vajha mielőbb létesülne.

* Vidékünkön a hólyagos himlő még mindig járványos betegség, s az e miatti félelemből a városban nem csak az apró, de a nagy gyermekeket is beoltatják.

+ * A nagy hid felépítésével annyira előhaladtak, hogy — mint haljuk — már a jövő június hóban átengedtetik a közlekedésnek.

+ * Városi kapitányunk az ugynevezett birbics játékosokat — kik az együgyű falusi népet ámitják és esalják — folyvást üldözteti; a esztörtöki héti vásár alkalmával is befogatott egy ily jó madarat; igen okosan tevő, menyjen hernyót szedni, szívesen megfizetik.

* A tavasz megnyitával, megkezdődnek a kerti mulatságok is. Sternberger Mór vendéglős folyó hó 3-án délutáni 4 órakor Szikora Bertl zenei társulata közreműködésével a „Kápolna” kertben egy társas mulatságot rendezend, mely alkalomra a t. közönséget meghíván, a vendéglőjében kapható izletes étkek s italok legpontosabb kiszolgáltatását ajánlja fel.

* A szobranci fürdő már e hó elején megnyitattik. Mint biztos forrásból értesülünk, e ritka gyógyerejű hatásáról nevezetes fürdőben tetemes javítások s újítások tételnek a vendégek kényelmére; s arról is gondoskodva van, hogy a vendéglő minden tekintetben megfelelhessen a fürdői közönség izlésének.

* Munkácson, a „Beregh munkácsi

takarékpénztár” 40 ezer forint alaptőkével megalakulván, működését e hó 13-kán tetteleg megkezdette.

* Kassáról írják nekünk, hogy ott Latabár Endre szintársulata april hó 28-án tartá bücsü előadását, s onnan Eperjesre távozott.

* Pócsai Pákh János, nagyváradi g. k. olvasó kanonok, és bélakúti címzetes apát apr. 25. élete 79 évében jobblétre szenderült.

* Celder Márton Oláh moldvaországi református missionárius, Galacra a husvétünnep alkalmával tartott egyházi szónoklataival annyira fellelkesíté az ott eddig szétszórt volt magyar ref. híveket, hogy ezek egy rendes magyar református gyülekezet alakítását határozták el Galacra.

* Vörösmarty Mihály minden munkáinak első teljes kiadására Ráth Mór pesti könyvtáros előfizetést hirdet. E nagybecsű munkát rendező és jegyzetekkel kíséri Gyulay Pál. Előfizetési ár 12 kötetnek a költő acélba metszett arcképével 12 új forint. Ezen előfizetési összeg azonban 3 részletben is elfogadtatik, és ez esetben 4 ft. jul 1-ig, 4 ft. august. 1-ig, és az utolsó 4 ft. sept. 15-ig fizetendő le. A munkából pedig folyó májustól kezdve minden 40 nap alatt két kötet fog megjelenni. — A szerkesztőségünkönél lévő gyűjtő iven minden percen előfizethetni.

+ * A „felvidéki magyar közlöny” megjelenését — mint a fővárosi lapok írják — szerkesztője Jeszenszky Danó, Balassa Gyarmathon több okok által indítatva egyidőre felfüggeszté. Legkésőbb f. é. octóber elején azonban újra megindítandja.

+ * Az ungvári műkedvelő társulat által mult hó 25-én Szigligeti ismeretes jó népsziműve a „szökött katoná” adatott. Az előadás leszámítván az énekrészt, mely a rossz zenekíséret miatt nem egészen sikerült — teljesen ki-

elégíté a nagyszámu közönséget. A közreműködők közül ki kell emelnünk Csicsery Szentpétery Róza asszony jeles játékát, ki Camilla szerepében sok helyen valódi művészetet fejtett ki. B. Csicsery Lila assz (Korpádiné) Öry Jenőné asszony (Julesa), Lőrinczy Ernest k. a. (társalkodónő), hasonlóul igen jól játszottak, Julesa utolsó magándala igen szép volt. — A férfiak: Sárossy Károly ur (Völgyi ezredes), Bertram ur (Monti), Korbai ur, (Gergely), Fábry ur (Gémesi), Pólányi ur (Lajos), Kovács ur (Tigris), sat. sat. kivétel nélkül mind jól játszottak.

Sárossy ur azonban különösen kitétt magáért; nem csak helyes játékát megtapsolták, de díszes öltözte is meglepte a közönséget.

Helybeli tisztelt előfizetőinket értesítjük, hogy lapunk minden szombaton délig szétküldetik.

Szerkesztői posta.

Halász Dezsőnek. — Megkaptuk — pár nap mulva magán levelet irunk.

Pest K-nak. Apr. 14. óta sok „pár nap” elmúlt már.

Csákvár, M. G-nak. Várjuk.

Homonna, M. V. Éppen most vettük a becses küldeményt, köszönjük — mielőbb közölni fogjuk. —

Pest. L. T. Nem sokára magán levelet irunk. Sét. Alj. Ujhely. B. T. Várjuk az eredményt.

Pest. K. P-nek. Köszönjük a valóban meglepő barátságot. Röggtön válaszoltunk.

Pest S. E-nek. Mihelyt egy kis szabad időt vehetünk magunknak, írni fogunk.

VÁSÁR.

Ungvár, apr 30-ki hetivásárról a piaci árak hivatalos kimutatása:

Búza köblönként 6 ft.
 Gabona 3 ft 40 kr. — 4 ft.
 Zab 2 ft. 80 kr. — 3 ft.
 Tengeri 3 ft. 30 kr. — 4 ft.
 Árpa 3 ft. 20 kr.
 Bab 4 ft.
 Kása 8 ft.
 Lenese 6 ft.
 Burgonya 2—3 ft.
 1 mázsa széna 3 ft 15 kr.
 „ „ szalma 1 ft.
 Fris szalona fontja 48 kr.
 Füstölt szalona 50 kr.
 Sertés hus 20—24 kr.
 Marha hus 15 kr. fontja
 Borju hus 14—18 kr.
 Egy pár csirke 26—40 kr.
 Legnagyobb kelendősége volt a burgonyának.

Kassa, april 29. *) Mai országos vásárunkon semminek sincs kelete — sok a kiállító kevés a vevő.

Piaci árak:
 Búza köblönként 6 ft. 40 kr.
 Gabona 3 ft. 40—50 kr.
 Zab 2 ft. 30—40 kr.
 Tengeri 3 ft. 50 kr. — 4 ft.
 Árpa 2 ft. 40—80 kr.

*) a 25-ki piaci árak jegyzékét, miután újabbat kaptunk, nem közöljük

Szerk.

Bab 4 ft.
 Kása 7 ft. 60 kr.—8 ft.
 Lenese 4 ft. 40.
 Borsó 4 ft.
 Szilva 7—8 ft.
 Egy pár csirke 60—80 kr.
 Egy itce disznó zsír 26, nagy itce 44 kr.
 Fris szalona fontja 40 kr.
 Füstölt szalona 44 kr.
 Sertéshús fontja 20 kr.
 Marha hus 18 kr.
 Borju hus 14—16 kr.

Homonna, A legközelebb tartott héti-vásárunk alkalmával a piaci árak következők valának:

Búza köblönként 6 ft. 50 kr.
 Gabona 4 fr.
 Kukoricza 4 ft. — 4 ft. 50 kr.
 Árpa 3 ft. 50 kr.
 Zab 3 ft. 50 kr.
 Bab 7—8 frt.
 Lenese 7—8 ft.
 Kása 10—12 frt.
 Borsó 8—9 frt.
 Burgonya 2 frt. oszt. ért.

Ezek közül csak a zabnak és burgonyának van jelenleg kelendősége, a többi természetnyekre vevők kevesen mutatkoznak.

A marha hús ára 14 kr.
 Borju hus 14 kr.
 Disznó hus 24 kr.
 Pálinka itteje 18 kr.
 Bornak 20—40 kr.
 Hegyaljai aszú 2—3 ft.
 Rizling 1 frt 50 kr.

Egri veres 50 kr. oszt. ért.

Marhadög Homonnán és vidékén csak az ugynevezett „Milczbrand” féle mutatkozott, de a mostani keleti marhavésznek nyoma sem volt.

r. l.

Kis-Szeben, (sárosmegye)

A szebeni juh vásár, mely a felvidék egyik részére különösen pedig Sáros, Szepes, Abauj s Zemplén megyékre nézve a juh árát megszabja, folyó april hó 22. tartatott meg. A vásári választmány hiteles kimutatása szerint — vidékről mintegy 7000, a helybeliek s a városi birtokok bérlői által pedig mintegy 2000 db. állított ki eladás végett. Vevők hiánya miatt azonban alig adatott el összesen 1200—1500 darab, és pedig:

Egypár anya juh 9—12 frton, a legjobbak pedig 14—16 frton.
 Egy pár ürü 5—6 frton.
 Egy darab fejős tehén 30—60 ft.
 Egy pár ökör 126—140 ft.
 Búza, pozsonyi mérőnkint 3 ft. 40 kr.
 Rozs 2 ft.
 Árpa 1 ft. 40 kr.
 Zab 1 ft. 20 kr.
 Tengeri 2 ft. 40.
 A marha hús ára 15 kr. oszt. ért.

r. l.